

відхилень у поведінці тварин, їх клінічному стані, волосяному покриву, стану слизових оболонок. Збереженість щурів контрольної та дослідної груп, тобто тварин, що отримували і не отримували трансгенну свинину, була 100%. Трансгенну і інтактну свинину для досліджень отримували з експериментального господарства ВНДІ тваринництва. Свинину щурам згодовували у вигляді вареної ковбаси і консервів. При патологоанатомічному розтині не спостерігали запальних чи інших патологічних змін у внутрішніх органах, травному тракті, підшлунковій залозі та печінці, дихальній системі, органах кровообігу і кровотворення, сечовидільної системи.

Не відмічено впливу ГМО на репродуктивну функцію перепелів. Досліди провели на птиці у 3-х поколіннях. Серед птиці контрольної та дослідної групи не виявлено клінічних і фізіологічних відхилень, яйценоскість перепелів становила 25-26 яєць на місяць, виводимість – 93,1-93,8%.

Отже, проблем у зв'язку з використанням генетично модифікованих організмів дійсно дуже багато. Чи означає це, що потрібно їх забороняти? Відповідь на це питання поки що залишається відкритою.

Концепцією наукового забезпечення установами НААН розвитку галузей агропромислового комплексу України в 2011-2015 роках передбачена розробка методики створення нових сортів з використанням молекулярних маркерів; використання біоадаптивних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що ґрунтуються на генетично стійких сортах і гібридах, включаючи ГМО; використання нанотехнологій і наноматеріалів у тваринництві та ветеринарній медицині тощо.

Світова наука випереджає Україну на багато десятків років, тому залишається надія, що безпека харчових продуктів і захист інтересів споживача буде провідною ланкою між прибутком виробників і життям людства.

МОВА ЯК ІСТОРИЧНА КАТЕГОРІЯ

**Пушкар М., студент 1 курсу 1 групи
інженерно-технологічного факультету***

*Науковий керівник: к.філол.н., доц. каф. українознавства Сизоненко Н.М.

Розглядати мову як історичну категорію означає розглядати мову як динамічну систему, що постійно змінюється в часі. Дуже важливо розрізняти питання походження мови й питання формування та розвитку реально існуючих чи існуючих мов, оскільки методи дослідження цих двох питань суттєво відрізняються. Існує два погляди на походження мови: 1) мова походить від людини; 2) мова – не від людини. У мовознавстві існує багато інших теорій походження мови. Проте це питання перебуває у світі гіпотез та припущень, і навряд чи вдасться коли-небудь дати на нього точну відповідь. Інша справа з питанням формування та розвитку певної мови. Тут наука значною мірою послуговується конкретними текстовими матеріалами, хоча й не завжди це можливо. У мовознавстві існує два діаметрально протилежні підходи до розвитку мови: *гіпотеза моногенезу* – існувала єдина мова, яка поділилася на декілька, що, у свою чергу, теж поділилися і т. д., і *гіпотеза єдиної мови майбутнього* – існувала величезна кількість мов, які

поступово поєднуються, і в майбутньому це призведе до появи єдиної мови. Проте дуже важко погодитися лише з однією із цих гіпотез. У мові постійно спостерігається як процес диференціації – виокремлення з мови нових діалектів, так і процес інтеграції – злиття різних діалектів і мов. Мова – це динамічна система, але для виконання своєї головної функції (функції спілкування) вона повинна прагнути до незмінності. Отже, у мові одночасно діють два протилежні процеси – *статика і динаміка*. Існування цих двох протидіючих процесів породило два різні підходи у вивченні мови – синхронію і діахронію. Синхронія вивчає мову у певний відрізок часу, протягом якого, як передбачається, у ній не відбувається жодних змін. Діахронія ж досліджує мову протягом усього її історичного розвитку. Сучасне мовознавство схиляється до думки, що статика й динаміка характерні для мови на будь-якому етапі її існування. Саме їхня боротьба зумовлює постійний розвиток мови. Сучасна наука вивчає ці дві тенденції у їхньому поєднанні.

Мова постійно розвивається завдяки тому, що вона не є завершеною, закритою системою. Проте не всі зміни, які відбуваються у мові, можна віднести до її розвитку. Проілюструвати це можна появою в мові “нових” слів, які незабаром стають архаїзмами. Лише зміни, які сприяють покращенню функціонування мови, зміцненню її системи можна віднести до *розвитку мови*. Окрім того, дослідники виокремлюють поняття еволюції мови і її вдосконалення. *Еволюція мови* – це ряд процесів, у результаті яких одиниці мови змінюють свою фонетичну (графічну) і змістову якість, але при цьому не відбувається збільшення кількості одиниць і якісного ускладнення їх взаємозв’язків. *Удосконалення мови* – це динамічні процеси, які, утілюючись у зміні і розвитку мови, виникають унаслідок свідомого впливу людини на мову.

Розвиток мови відбувається не стихійно, а за певними законами. *Зовнішні закони* історичного розвитку змінюють передусім зовнішню структуру мови, наприклад, взаємовідношення літературно-писемної і народно-діалектної мов. *Внутрішні закони* – це історичні зміни внутрішньої структури мови – її одиниць і категорій. У мові постійно відбувається взаємодія цих законів. Зовнішні висувають певні вимоги, відповідаючи на які, мова змінює ті чи інші елементи своєї структури, але в межах внутрішніх мовних можливостей. На розвиток мови також впливають позамовні чинники, до яких можна віднести, наприклад, НТП. Мовні закони можуть бути загальними й специфічними. *Загальні закони* функціонування притаманні всім мовам світу, а *специфічні* – окремій мові або групі споріднених мов. Окрім того, кожна мовна підсистема може мати свої власні закони.

Таким чином, мова є явищем, що може досліджуватися як в діахронічному, так і синхронічному зрізах. Розвиток мови пов’язують з процесом удосконаленням і покращенням її функціонування. У свою чергу, розвиток мови важко уявити поза зовнішніми та внутрішніми законами її історичного розвитку.

Список використаної літератури

1. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: підручн. / М. П. Кочерган. – К.: Академія, 2006. – 464 с. – (Альма-матер).
2. Славова Л. Л. Вступ до мовознавства: навч. посіб. / Л. Л. Славова. – К., 2006. – 430 с.